

VISITA
 AL
 MUSEO DEL DR. VALLET.

---

14 ABRIL 1878.

Lo diumenge de Rams, 14 d' abril, la Secció artística de nostra Associació, complint un acort pres darrerament, visitá ab regular asistencia de socis lo Museo particular que té format lo Dr. D. Joseph Vallet, Pbre., en sa casa del carrer més baix de Sant Pere, en aquesta ciutat, essent tots rebuts ab aquella esquisita amabilitat que té reconeguda.

L' aplech d' objectes artístichs allí reunits consistía principalment en obras pictóricas y no cal dirne que las condicions de las casas modernas, encara que la del Dr. Vallet no sia de las més esquifidas, no son gens á propósit pera realzar lo valor d' obras que necessitan llum y espay proporcionat y moltes altres condicions pera llur veritable lluhiment, cosas que pocas vegadas se reuneixen.

Ab tot y aixó los que férem part de la excursió de que

vos dono compte com á Secretari habilitat, poguérem admirarne moltes joyas artísticas que cobrint per tot arreu las parets de tres salas, duas saletas y la capella privada, atrauhen la atenció per llurs diferents y peculiars bellesas.

Seguint la predilecció de son possessor y també porque s'hi troban obras magníficas comensaré per donarvos compte de lo que enclou la capella, ahont lo retaule principal representa Sta. Clara y Sta Margarida, duas bonicas figuras ben trapejadas y expressivas que resaltan sobre fondo llis d'or, segons estil del sigle xv al que nos apar corresponen, y en los ánguls baixos del quadro s'ostentan dos blasons, l'un timbrat ab un ala y l'altre ab una ferradura d'azur.

A la dreta mirant á dit altar se troba un quadro de 14 palms y mitj de llarch per 4 y mitj d'alt, obra d'ultims del sigle xiv, ahont se veuhen pintadas sobre fondos daurats y ab tons clars, vuyt passos de la vida de St. Onofre, essentne notables la ingenuitat de las escenas, l'esment en la reproducció de las fesomías de dit Sant ab sas corresponents transformacions, un grupo de ángels de blavencas alas presentant sols lo cap y tot l'entorn daurat com simbolisant la gloria é inmaterialitat de llurs cossos; y per fi, son enterro en la tomba oberta per dos feréstechs y un tant contrafets lleons, segons se conta també en las llegendas de St. Anton Abat y altres.

Un altre quadro de forma apaisada y de principis del sigle xv cridá també nostra atenció per lo acabat d'algunas figuras y diferents detalls arqueològichs y si bé l'assumpto general resta un tant confós, se trau en clar, que dos passos representan lo martiri de Sta. Catarina y l'altre lo d'un Sant bisbe, altre apar la aparició de

Sant Francesch y l' altre la solemne entrega d' una bandera. S' hi descobreix major correcció que en lo precedent.

Notable n' es enfront dels abans dits un altre quadro sobre taula d' últims del sigle xv, que representa Sta. Lluïcia, ab quatre compartiments accessoris é historials de sa vida y martiris, obra que en totas sas parts se recomana per los esquisits datos indumentaris, acabada expressió de totas las figuras y general armonía de colorit.

Un retaule també apaisat, obra de meitat del sigle xv, mereix sens dupte particular atenció, puix sas escenas de la Passió de Jesucrist, aixó es: sa presó en l' hort, sa presentació á Pons Pilat, la imatge central de Crist sostingut per àngels en lo sepulcre, sa resurrecció y sa gloriosa ascensió, son totas molt dignas d' admirarse no sols per llurs detalls indumentaris, sino per certa espontaneïtat d' execució anunciadora de la revolució pictórica del pròxim sigle xvi.

Dotze petites taules de dos palms d' amplaria per tres d' alsaria que representan los Sts. Apóstols y que contenen además d' algunas llegendas en los filacters, altres en sos marchs, son també excelents obretas d' últims del sigle xv.

Del ja nomenat sigle xvi hi trobárem un quadret representatiu del casament de St. Aleix, obra tan encisadora per la correcció de las figuras, com per sa bona disposició y preciosos detalls de la fina toca de la núvia y del rich vestit de cort del nuvi, de manera que tots ensemps reconeguérem com á magnífich aquell quadret, si bé petit de dimensions, de grandíssim valer artístich.

Abans de sortir de la capella ahont també hi penja una bonica llantia estil de la renaixensa, cal fer especialíssi-

ma menció d' un quadro posat de plá en lo sostre y prop l' altar, representatiu d' una magestuosíssima Trinitat com ho féren en la etat mitjana, aixó es, ab l' Etern Pare sentat sostenint en sos brassos lo Fill clavat en creu y damunt lo pit la coloma simbólica del Sant Esperit. Aquest quadro, obra del sigle xiv, lluny de presentar aquells perfils retallats que prodigáren posteriors escolas, pel contrari té una indefinible suavitat de contorns, una admirable armonia de colorit y un tot d' aytals circumstancias que verament corresponen á la majestat del assumpto y donan gran preu á tan magistral obra, digne sens dupte d' un més preferent síti, tant per son valer artístich com pels inevitables efectes del punt de vista que avuy es fals del tot.

Sortits de la capella vegérem en lo despaig particular del Dr. Vallet dos sillons de baqueta ben conservats, una arqueta de noguera, una bonica tauleta d' escriptori, un delicat Christ de madaperla, quatre taulas del sigle xiv procedents de la parroquia de Granollers representant los Sts. Profetas de mida natural y pintats en llurs robas y més que tot en llurs testas de má verament mestra, y algunes copias molt excelents encara que bosquejadas representant los Sants Pares de la Iglesia y Mestres de Teologia.

En la sala principal hi vegérem, lo preciosíssim retaule que fou del antich gremi dels sabaters y pertanyent á la capella de St. March de la Catedral de Barcelona, esplendent mostra, que pel lloable zel de sos antichs possessors vegém avuy perfectament conservada com cosa que fou vinculada sens dupte perpetualment per sos donadors á son patró inclitíssim. Aytal obra del sigle xv, que representa

l'assotament de Jesuchrist, es notable per la bona disposició y correcte dibuix de sas figuras, preludí de lo que fóren més tart las de la escola italiana del següent sigle y encara que impropis per lo pas que representan, son molt apreciabls pera la índumentaria los trajos, y en especial lo del President Pilat, essent tots ells fidel trassumpto dels de la epoca en que fou pintat lo frontal. També presenta aquest en sa orla delicadas tallas ojivals, descollant en los quatre ánguls los emblemas dels Sants Evangelistas y com á nobles distintius del treball algunas sabatas ó borceguís de llarga y afilada punta.

Procedents del meteix gremi també vegérem, damunt d'una tauleta, un excelent llibre trasllat de las ordinacions gremials de dita Corporació ab diferents Pontificals y Reals privilegis, obra del sigle xvi, molt ben escrita sobre pergami ab forta enquadernació y ab una sabata ó borceguí de llautó, de mida natural, clavada sobre la tapa.

En la meteixa sala admirárem duas preciosas tapisseries ab figuras de grandaria natural, procedents abduas de Valencia y representant l'una lo purgatori y l'altre lo sí d'Abraham; obras notables per la índumentaria y manera del teixit y corresponents, segons creyém, al sigle xvi.

Una altra tapisseria del meteix sigle representant los travalls d'Hércules nos cridá la atenció per sa notable composició y mes encara pels delicats dibuixos de sa orla.

Lo tapís de Tobias, ahont s'hi troban aplegats sense embargarse ni confóndres molts personatjes, fou estimat per tots com á notable per sa composició en general.

En la saleta á la esquerra de la esmentada, ahont s'hi troba un llit de noguera ab incrustacions de madaperla, tra-

vallat esmeradament, hi vegérem los mobles y quadros de que donaré breu noticia.

Alguns sillons de noguera y madaperla incrustada, ab guarnicions de vellut carmesí, imitació d' altres consemblants del sigle xv.

Una arqueta de noguera restaurada, obra del sigle xiv, ab prolixa caixoneria treballada en l'acabament del sigle xvi.

Un quadro-taula del sigle xv ab dos compartiments representant St. Vicens confessor y St. Vicens espanyol mártir, obreta molt ben conservada, de bona expressió abduas figuras y de bons plechs en llurs robas singularment las del últim, que vesteix la antiga dalmática dels diacas.

Un magnífich quadro atribuhit al insigne Ribera, mostra ab tota la franquesa y realisme propia d' aquell gran mestre y de sa escola la figura inspirada del gran bisbe y doctor St. Agustí, testa plena d' expressió y que porta ab tota arrogancia una ampla mitra de domás blanch, exhalant també de sos ulls raigs de la divina inspiració que deu guiar la ploma que sosté sa dreta.

Obra completament diferenta es un quadret pintat pel célebre Fransa, ó seguintne sa escola, á fins del sigle xiv, que representa una imatge de la Santíssima Verge sentada ab lo nin Jesús en son bras, excelent composició pintada ab extremada correcció y finura y essent la expressió de la Verge per demás candorosa, ben acabada en tots sos detalls y tot lo quadro perfectament conservat.

També meresquéren nostra peculiar atenció dos portelles d' un tríptich de principis del sigle xvi, de curtas dimensions, pero molt bellament pintadas.

Además dels memorats objectes nos mostrarà lo Dr. Vallet duas capas pluvials verdas ab imatgeria en lo caputxó y franja, una tira propia pera una casulla ab medallons gòtics, brodats de seda y or, obra del sigle xvi, de molt bona escola y especialment en las imatges de St. Roch y St. Sebastiá y un magestuós busto de Jesús, y últimament, una altra casulla de vellut carmesí treballada en lo sigle xvi ab imatgeria y teixit d' or ab adornos barrochs.

Un moble notable també vegérem, aixó es, una arqueta de noguera, obra del sigle xvi, finament adornada ab imatgeria de marfil, representantne l'assumpto principal lo triomph de Galatea, y contenit també distintas incrustacions d'aram especialment en los dofins y en alguns ropatges.

Després d' aquestas obras originals y las més sobre taula, hi trobarem, donant provas de l' amor de son posessor á las més preciosas joyas de la pintura, las següents copias:

Una del retaule del sigle xv, que 's conserva ab prou mal estat en los claustres de la Catedral de Barcelona, representant una conferencia entre 'ls Sts. bisbes Martí y Martiniá, obra encisadora per sa naturalitat, expressió y bellesa dels ropatges plegats ab incomparable senzillesa y armonia.

Copias de la mida del original de la exaltació de St. Tomás d' Aquino, magnífica obra de Zurbarán existent en lo museo de Sevilla; del quadro nomenat lo *Pasme de Sicilia*, obra mestre de Rafel ahont verament davant de Crist abatut pel pes de la creu, «lo spassimo» de María fou pintat d' una manera inimitable y n' es ara aytal obra una de las mellors joyas del Museo nacional de Madrid; copias del

també preciosíssim quadro de Rafel anomenat la *Perla* en lo meteix Museo; de las excelents obras del Museo de Sevilla representant la una St. Francisco d'Asis y la altra St. Joan de Deu, preciosa obra de Murillo; y també del abans dit Museo de Madrid *La Visitació* y la *Verge de la Rosa* per Rafel; St. Bernat, la Concepció y St. Félix de Cantalici per Murillo; y finalment, una copia de l' hermoíssim quadro de Lleonart de Vinci, anomenat *La gioconda*.

Tots los referits y alguns altres de menys importancia fóren los objectes que vegérem en lo Museo del Dr. Vallet y certament restàrem contents d' haver vist tant bell aplech d'obras artísticas cercadas ab vivíssim zel y ab constancia indisputable.

Ellas poden donarvos mostra de lo molt recullit per particulars en nostra ciutat essencialment donada al treball y instintivament inclinada al art, segons n' hi ha infinitas provas, y si bé aquest instint no ha dat sempre molts senyals de vida, las donará més y més sens dupte á mesura que se li mostren ab la deguda lloansa aquellas obras que esguardantse milloran lo gust y ensemps suavisan las costums.

Aixó pot conseguirse seguint ab esquisit zel nostra incansable mira de cercar y portar á llum las infinitas joyas que restan arreconadas encara en nostra bona y estimada terra.

EDUART TÁMARO.